

Nr.

(Hoofd) Afdeling

DIRECTIE WETGEVING
EN JURIDISCHE ZAKEN

Nader rapport inzake het voorstel
van wet tot wijziging van een
aantal wetten in verband met de
invoering van de bachelor-

ZOETERMEER, 27 mei 2003

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 24 juli 2002, nr. 02.003553, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies inzake het voorstel van wet tot wijziging van een aantal wetten in verband met de invoering van de bachelor-masterstructuur in het hoger onderwijs rechtstreeks aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en in afschrift aan de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij toe te zenden.

Dit advies, gedateerd 10 oktober 2002, nr. W05.02.0331/III, bied ik U, mede namens mijn ambtgenoot van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, hierbij aan.

De Raad van State geeft U in overweging genoemd voorstel van wet aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden, nadat met zijn opmerkingen rekening zal zijn gehouden.

Op deze opmerkingen ga ik hieronder in.

1. Kwalificaties voor de toelating tot juridische beroepen

Voor toelating tot een aantal juridische beroepen zijn in de wet of bij algemene maatregel van bestuur eisen geformuleerd waaraan een (toekomstige) beroepsbeoefenaar moet voldoen.

Van belang is immers dat degenen die willen toetreden tot een beroep waarvoor beroepsvereisten gelden, bijvoorbeeld tot de rechterlijke macht of het notariaat, een zodanige kennis van het recht hebben verworven dat verwacht mag worden

dat zij hun functie naar behoren kunnen vervullen. De kwaliteit van dergelijke beroepsbeoefenaars dient te worden gewaarborgd.

Thans geldt nog als wettelijke vereiste dat op grond van een juridische universitaire opleiding het recht om de titel meester te voeren, is verkregen. De bepalingen van de verschillende wetten waarin dit is neergelegd, dienen nog te worden aangepast in verband met de invoering van de bachelor-masterstructuur.

Zoals de Raad van State in zijn advies heeft aangegeven, is ervoor gekozen om de bepalingen in die zin technisch aan te passen dat de voorgestelde bepalingen geen wijzigingen beogen aan te brengen in het niveau waarover de toekomstige beroepsbeoefenaar dient te beschikken ten opzichte van het kennisniveau dat is verkregen met het behalen van de titel meester in de rechten. Daarmee wordt in ieder geval de kwaliteit van degenen die een juridisch beroep uitoefenen op het niveau als thans het geval is, gewaarborgd.

De opmerkingen van de Raad van State naar aanleiding van de voorgestelde aanpassing hebben de Minister van Justitie en mij aanleiding gegeven de beroepsvereisten in het licht van de bachelor-masterstructuur te bezien. Bezien is of een dergelijke beoordeling op korte termijn kon geschieden. Een gedegen beoordeling van de beroepsvereisten bleek op dit moment echter nog niet mogelijk, mede gezien de noodzaak om vertegenwoordigers van de relevante beroepsgroepen bij het beoordelen van de op te leggen beroepsvereisten te betrekken alsmede het gebrek aan ervaring met de bachelor-masterstructuur. Daarom zal op relatief korte termijn een werkgroep worden ingesteld die met deze taak zal worden belast. In de werkgroep zullen in elk geval vertegenwoordigers van de Ministeries van Justitie, van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en van Algemene Zaken, de betrokken juridische beroepsgroepen en het onderwijsveld zitting hebben. De resultaten van de werkgroep zullen kunnen worden betrokken bij de evaluatie van de bachelor-masterstructuur die in artikel 17a.25 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek reeds is voorzien.

2. Ontbrekende wetten

De Raad van State signaleert dat de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002, de Marinescheepsongevallenwet 1935 en de Schepenwet ten onrechte in het aan de Raad voorgelegde voorstel van wet ontbraken.

Wat betreft de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 is deze opmerking terecht; die wet heeft het voorliggende voorstel gekruist. De noodzakelijke wijzigingen van die wet zijn in het voorstel van wet aangebracht. Wat betreft de Marinescheepsongevallenwet 1935 en de Schepenwet merk ik, mede namens de Ministers van Defensie en van Verkeer en Waterstaat, op dat het om Rijkswetten gaat waarvoor de wijzigingsprocedure zich langs andere wegen voltrekt, en dat het bovendien wetten zijn die - zoals de Raad ook ter zake van de Schepenwet constateert - vervangen dan wel gewijzigd zullen worden, zodat wijziging niet meer relevant is. Mocht de noodzaak tot wijziging niettemin nog blijken, zal die wijziging via een separate procedure worden gerealiseerd.

3. Nadere inhoudelijke vereisten in algemene maatregel van bestuur

Zoals de Raad van State ook opmerkt zijn de nadere regels voor toelating tot de verschillende juridische beroepen niet geheel uniform. Voor ieder juridisch beroep wordt namelijk vereist dat een betrokkene geëxamineerd is in een aantal specifieke rechtsgebieden en daardoor de grondige kennis en inzicht heeft verkregen die noodzakelijk is om het desbetreffende beroep naar behoren te vervullen. De nadere regels zijn telkens in overleg met de betrokken beroepsgroep vastgesteld. Hierdoor wordt de kwaliteit van bijvoorbeeld de rechtspraak of het notariaat nader gewaarborgd.

Dat laat onverlet dat de Minister van Justitie en ik van oordeel zijn dat het, mede vanwege de opmerkingen van de Raad van State terzake, zinvol is om de onder punt 1 vermelde werkgroep ook (de samenhang tussen) de nadere beroepsvereisten te laten beoordelen.

Tot slot ga ik in op de opmerking van de Raad van State over het uitblijven van de inwerkingtreding van de wijzigingen van de Advocatenwet en de Pachtwet, zoals

opgenomen in de artikelen IV en VI van de wet van 2 november 1994 (Stb. 803) tot wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en enkele andere wetten, houdende verbeteringen en aanvullingen van overwegend technische aard. Deze wijzigingen beogen de mogelijkheid te creëren om in een algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen met betrekking tot de beroepsvereisten. De reden dat nog geen uitvoering is gegeven aan deze bepalingen, is gelegen in het feit dat er geen overeenstemming was over de te stellen nadere beroepsvereisten.

Om te voorkomen dat er een leemte zou ontstaan in de regelgeving en dus een ieder met de titel van meester in aanmerking zou komen voor het beroep van advocaat, is artikel IV van de wet van 2 november 1994 nog niet in werking getreden. In de hierboven genoemde werkgroep zullen de beroepsvereisten van de advocatuur worden meegenomen.

Ook artikel VI van genoemde wet is nog niet in werking getreden. Nu met het bij het onderhavige voorstel van wet voorgestelde artikel 75 van de Pachtwet het stellen van nadere regels met betrekking tot de beroepsvereisten van secretaris en plaatsvervangend secretaris van de grondkamers niet meer nodig is, kan artikel VI van de wet van 2 november 1994 komen te vervallen. In artikel 5.8 van het onderhavige voorstel van wet is hierin voorzien.

4. Redactionele kanttekeningen

Van de redactionele kanttekeningen van de Raad van State heb ik goede nota genomen.

De redactionele kanttekening onder *voorstel van wet* en het eerste liggende streepje neem ik niet over, omdat de door de Raad bedoelde volzin van artikel 2.5, eerste lid, reeds is geschrapt in artikel 5.2, onderdeel B, eerste lid, van het voorstel van wet.

Met betrekking tot de redactionele kanttekening onder *memorie van toelichting* en het 2^e liggende streepje merk ik op dat ik die kanttekening evenmin overneem. De reden hiervan is dat titel 4 van hoofdstuk 6 van de WHW is vervallen als gevolg van de inwerkingtreding van de wet van 6 juni 2002, Stb. 303 (artikel III, onderdeel Oa).

5. Aanvulling van wetsvoorstel en memorie van toelichting

Van de gelegenheid heb ik gebruikgemaakt nog enige wijzigingen in het voorstel van wet en de memorie van toelichting aan te brengen. Het betreft wijzigingen van technische en redactionele aard. De belangrijkste daarvan licht ik hieronder toe.

In de eerste plaats is de indeling van het voorstel van wet in enige mate aangepast, in die zin dat de te wijzigen wetten zijn gerangschikt naar het eerst verantwoordelijke ministerie. Dit werkt door in de memorie van toelichting.

In de tweede plaats is in de Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde 1990 in de omschrijving van dierenarts de eis geschrapt dat aan betrokkene de graad Bachelor op het gebied van de diergeneeskunde moet zijn verleend. Volstaan kan worden met de Mastergraad, omdat voor dierenartsen de beroepsvereisten zijn neergelegd in de Richtlijn van 18 december 1978, 78/1027/EEG. Die vereisten gelden voor de gehele Europese Unie.

Tot slot zijn in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) de bestaande bepalingen van de hoofdstukken 17 en 17a tot en met 17e overgebracht naar een nieuw hoofdstuk van die wet (hoofdstuk 18). Deze technische wijziging strekt ertoe de bestaande zes hoofdstukken van de WHW betreffende invoerings- en overgangsbepalingen van de wetten tot wijziging van de WHW in één hoofdstuk onder te brengen overeenkomstig het oorspronkelijke voornemen, zoals uitgewerkt in het voorstel van wet tot wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, gericht op vermindering en vereenvoudiging van regelgeving en op verdere zelfregulering in het hoger onderwijs (Kamerstukken II vergaderjaar 2000-2001, 27 848, nr. 3, blz. 93).

Daartoe gemachtigd door de Ministerraad moge ik U, mede namens mijn ambtgenoot van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, verzoeken het hierbij

gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting
aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen,

(drs. Annette D.S.M. Nijs, MBA)

Wijziging van een aantal wetten in verband met de invoering van de bachelor-masterstructuur in het hoger onderwijs (Aanpassingswet invoering bachelor-masterstructuur)

VOORSTEL VAN WET

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat een aantal wetten dient te worden aangepast in verband met de invoering van de bachelor-masterstructuur in het hoger onderwijs;

dat het voorts wenselijk is in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en enkele andere onderwijswetten verbeteringen en aanvullingen van overwegend technische aard aan te brengen onder meer in verband met gebleken onvolkomenheden als gevolg van de invoering van accreditatie in het hoger onderwijs en de invoering van de bachelor-masterstructuur in het hoger onderwijs;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1. MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

Artikel 1.1

Artikel 65, vierde lid, van de **Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002** komt te luiden:

4. Aan ten minste twee van de drie leden, onder wie de voorzitter, dient door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht te zijn verleend, dan wel dienen ten minste twee van de drie leden, onder wie de voorzitter, aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het doctoraat in de rechtsgeleerdheid of het recht om de titel meester te voeren te hebben verkregen.

HOOFDSTUK 2. MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Artikel 2.1

In de **Wet op de Raad van State** worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Artikel 12, eerste lid, komt te luiden:

1. Voor benoeming tot secretaris of ambtenaar van Staat komt in aanmerking degene:

- a. aan wie op grond van het met goed gevolg afleggen van een afsluitend examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor

op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of

- b. die op grond van het met goed gevolg afleggen van het afsluitend examen van een opleiding op het gebied van het recht aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het recht om de titel meester te voeren heeft verkregen.

Artikel 1d, tweede lid, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren is van overeenkomstige toepassing.

B

Artikel 29, tweede lid, komt te luiden:

2. De voorzitter van de Afdeling, degene die hem vervangt, degene die zitting heeft in een enkelvoudige kamer en de meerderheid van de leden van een meervoudige kamer:

- a. moet op grond van het afleggen van een afsluitend examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht zijn verleend, of
- b. moeten op grond van het met goed gevolg afleggen van het afsluitend examen van een opleiding op het gebied van het recht aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het recht om de titel meester te voeren hebben verkregen.

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de beroepsvereisten. Artikel 1d, tweede lid, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren is van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 3. MINISTERIE VAN JUSTITIE

Artikel 3.1

In de **Advocatenwet** worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Artikel 2, eerste lid, eerste volzin, komt te luiden:

Ieder is bevoegd aan de voorzitter van de rechtbank schriftelijk inschrijving als advocaat te verzoeken:

- a. aan wie door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of
- b. die aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het doctoraat in de rechtsgeleerdheid of het recht om de titel meester te voeren heeft verkregen,

mits deze graden, dit doctoraat of dit recht verkregen zijn op grond van het afleggen van een examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs van welk examen deel uitmaken het privaatrecht met inbegrip van het burgerlijk procesrecht, het strafrecht met inbegrip van het strafprocesrecht, alsmede in een van de volgende drie vakken: staatsrecht, bestuursrecht met inbegrip van administratief procesrecht, of belastingsrecht.

B

Artikel 62, eerste lid, eerste volzin, komt te luiden:

Ieder is bevoegd aan de voorzitter van de rechtbank schriftelijk inschrijving als procureur te verzoeken:

- a. aan wie door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of

- b. die aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het doctoraat in de rechtsgeleerdheid of het recht om de titel meester te voeren heeft verkregen,

mits deze graden, dit doctoraat of dit recht verkregen zijn op grond van het afleggen van een examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs van welk examen deel uitmaken het privaatrecht met inbegrip van het burgerlijk procesrecht, het strafrecht met inbegrip van het strafprocesrecht, alsmede in een van de volgende drie vakken: staatsrecht, bestuursrecht met inbegrip van administratief procesrecht, of belastingsrecht.

Artikel 3.2

Artikel 75 van de **Pachtwet** komt te luiden:

Artikel 75

Voor benoeming tot secretaris of plaatsvervangende secretaris komt in aanmerking degene:

- a. aan wie door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of
- b. die aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het doctoraat in de rechtsgeleerdheid of het recht om de titel meester te voeren heeft verkregen,

mits deze graden, dit doctoraat of dit recht verkregen zijn op grond van het afleggen van een examen aan een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs in het Nederlands burgerlijk recht, handelsrecht, staatsrecht en strafrecht.

Artikel 3.3

Artikel 98, derde lid, tweede volzin, van de **Vreemdelingenwet 2000** komt te luiden:

Onder raadsman wordt ook verstaan de rechtshulpverlener die in dienst is van de Stichting Rechtsbijstand Asiel die terzake van de vrijheidsontnemende maatregelen relevante opleiding en ervaring bezit, en

- a. aan wie door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of
- b. die aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het doctoraat in de rechtsgeleerdheid of het recht om de titel meester te voeren heeft verkregen.

Artikel 3.4

Artikel 6, tweede lid, onderdeel a, van de **Wet op het notarisambt** komt te luiden:

a. dat

1. hem op grond van het met goed gevolg afleggen van een afsluitend examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs op het gebied van het recht door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht zijn verleend, of
2. hij het recht heeft verkregen om de titel meester te voeren op grond van het met goed gevolg afleggen van het afsluitend examen van een opleiding op het gebied van het recht aan een universiteit of de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, dan wel in het bezit is van een ten aanzien van het beroep van kandidaat-notaris afgegeven EG-verklaring als bedoeld in de Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's of in de Algemene wet erkenning EG-beroepsopleidingen;

Artikel 3.5

Artikel 1d van de **Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren** wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid wordt vernummerd tot derde lid.

2. In het derde lid (nieuw) wordt "het eerste lid" vervangen door: het eerste en tweede lid.
3. Het eerste lid wordt vervangen door twee nieuwe leden, luidende:
 1. Tot rechterlijk ambtenaar of rechterlijk ambtenaar in opleiding kan alleen worden benoemd degene:
 - a. aan wie op grond van het met goed gevolg afleggen van een afsluitend examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs op het gebied van het recht door een universiteit dan wel de Open Universiteit als bedoeld in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of
 - b. die op grond van het met goed gevolg afleggen van het afsluitend examen van een opleiding op het gebied van het recht aan een universiteit dan wel de Open Universiteit als bedoeld in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, het recht om de titel meester te voeren heeft verkregen.
 2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de beroepsvereisten voor de rechterlijke ambtenaren, bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 1° tot en met 6° en 8°, van de Wet op de rechterlijke organisatie, en de rechterlijke ambtenaren in opleiding.

HOOFDSTUK 4. MINISTERIE VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Artikel 4.1

Artikel 48 van de **Visserijwet 1963** komt te luiden:

Artikel 48

1. Voor benoeming tot secretaris of plaatsvervangende secretaris komt in aanmerking degene:
 - a. aan wie door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de

graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of

- b. die aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het doctoraat in de rechtsgeleerdheid of het recht om de titel meester te voeren heeft verkregen.

2. De graden, het doctoraat of het recht, bedoeld in het eerste lid, moeten zijn verkregen op grond van het afleggen van een examen aan een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs in het Nederlands burgerlijk recht, handelsrecht, staatsrecht en strafrecht.

Artikel 4.2

Artikel 1, eerste lid, van de **Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde 1990** wordt als volgt gewijzigd:

- 1. In de begripsbepalingen van "Onze Minister" en "Onze Ministers" wordt "Landbouw en Visserij" telkens vervangen door: Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.
- 2. De begripsbepaling van "dierenarts" komt te luiden:

dierenarts: degene

- a. aan wie op grond van het afleggen van een examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Master op het gebied van de diergeneeskunde is verleend, of
- b. die op grond van het met goed gevolg afleggen van een afsluitend examen van de opleiding diergeneeskunde in het bezit is van een getuigschrift van het met goed gevolg afgelegd hebben van het afsluitend examen van die opleiding, bedoeld in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

Artikel 4.3

Artikel 9, tweede lid, van de **Zaai- en Plantgoedwet** komt te luiden:

- 2. Voor benoeming komt in aanmerking degene:

- a. aan wie door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of
 - b. die aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het doctoraat in de rechtsgeleerdheid of het recht om de titel meester te voeren heeft verkregen.
3. De graden, het doctoraat of het recht, bedoeld in het tweede lid, moeten zijn verkregen op grond van het afleggen van een examen aan een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs in het Nederlands burgerlijk recht, handelsrecht, staatsrecht en strafrecht.

HOOFDSTUK 5. MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN

Artikel 5.1

In artikel 3, achtste lid, van de **Wet op de expertisecentra** wordt "126 studiepunten" telkens vervangen door: 180 studiepunten, en wordt "ten minste 116" vervangen door: ten minste 166.

Artikel 5.2

In de **Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek** worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Artikel 2.3, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a vervalt "alsmede".
2. Onderdeel b wordt verletterd tot onderdeel c.
3. Na onderdeel a wordt een nieuw onderdeel b ingevoegd, luidende:
 - b. algemene voornemens die in de beleidregels, bedoeld in artikel 6.2, vierde lid, worden opgenomen, en.

B

Artikel 2.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt de tweede volzin.

2. Na het eerste lid wordt een lid 1a ingevoegd, luidende:

1a. In afwijking van het eerste lid kan de rijksbijdrage worden berekend op de grondslag van een bijzondere berekeningswijze:

a. voor de universiteiten voorzover het betreft onderwijs gericht op het beroep van leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad, of

b. voorzover dit voortvloeit uit de artikelen 5 en 7 van het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de transnationale Universiteit Limburg (Trb. 2001, 38).

C

Artikel 2.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden: Berekening rijksbijdrage.

2. In de derde volzin van het tweede lid wordt "De bijzondere berekeningswijze" vervangen door: De bijzondere berekeningswijze voor de universiteiten, voorzover het betreft het onderwijs gericht op het beroep van leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad,.

D

In artikel 5a.3, tweede lid, eerste volzin, wordt "de vertegenwoordigers namens de beroepsgroep" vervangen door: de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties van overheids- en onderwijspersoneel.

E

In artikel 5a.8, tweede lid, wordt "verzorgen," vervangen door: verzorgen en op.

F

In artikel 5a.9, vierde lid, tweede volzin, wordt de zinsnede "indien een opleiding voor de eerste maal wordt geaccrediteerd" vervangen door: indien aan een opleiding voor de eerste maal accreditatie wordt verbonden.

G

In artikel 5a.11, achtste lid, vervallen "7.31," en de zinsnede "en die worden verzorgd door bekostigde instellingen".

H

Artikel 5a.12 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste tot en met vierde en zesde lid wordt "artikel 5a.9, zesde lid" telkens vervangen door: artikel 5a.9, zesde en zevende lid.

2. In het vijfde lid wordt "artikel 5a.9, zesde lid" vervangen door: artikel 5a.11, vijfde lid.

I

In artikel 6.2, vierde lid, vervalt de tweede volzin.

J

In 6.5, eerste lid, onder b, wordt "vooropleidingseisen" vervangen door: vooropleidingseisen of toelatingseisen.

K

In artikel 6.6 wordt het tweede lid verplaatst en na het eerste lid ingevoegd.

L

In artikel 7.4, eerste lid, vervalt de vierde volzin.

M

Artikel 7.4a wordt als volgt gewijzigd:

1. In de tweede volzin van het eerste lid wordt "168 studiepunten" vervangen door: 240 studiepunten.

2. In het vijfde lid vervalt de zinsnede "op het gebied van landbouw en natuurlijke omgeving, techniek, natuur, en gezondheidszorg".

N

Artikel 7.10a, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de tweede volzin wordt "of arts" vervangen door: of Arts, en wordt "of science" vervangen door: of Science.

2. Aan dit lid wordt een volzin toegevoegd, luidende:

Bij ministeriële regeling kan voor een opleiding of een groep van opleidingen aan een in dit lid bedoelde graad een andere toevoeging dan die, bedoeld in de tweede volzin, worden vastgesteld.

O

In artikel 7.13, derde lid, vervallen een maal de woorden "als bedoeld in".

P

Artikel 7.19a wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst van het artikel wordt de aanduiding "1." geplaatst.

2. Aan het artikel wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. De graad, bedoeld in het eerste lid, en de toevoegingen, bedoeld in artikel 7.10a, eerste lid, worden als volgt aangeduid:

a. Bachelor: B,

b. Master: M,

c. Bachelor met de toevoeging "of Arts": BA,

d. Bachelor met de toevoeging "of Science": BSc,

e. Master met de toevoeging "of Arts": MA, en

f. Master met de toevoeging "of Science": MSc.

De graad en de toevoeging worden in de naamsvermelding achter de naam geplaatst, desgewenst aangevuld met de vermelding, bedoeld in artikel 7.10a, vierde lid.

Q

In artikel 7.22, derde lid, wordt voorafgaand aan de bestaande volzin een nieuwe volzin ingevoegd, luidende: De in het eerste lid bedoelde graad wordt, aangeduid als D, in de naamsvermelding achter de naam geplaatst.

R

In artikel 7.34 wordt het vijfde lid vernummerd tot vierde lid.

S

In artikel 7.36, tweede volzin, wordt "vijfde lid" vervangen door: vierde lid.

T

In artikel 7.61, eerste lid, onder b, wordt ", 7.9b, 7.9ba of 7.9bb" vervangen door: of 7.9b.

U

In artikel 15.1 wordt "artikel 9 van de Wet op het onderwijstoezicht" vervangen door: artikel 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht.

V

In artikel 16.8, eerste lid, tweede volzin, wordt "eerste lid of tweede lid" vervangen door: eerste, tweede of derde lid.

W

In artikel 17a.4, eerste lid, wordt "een studiejaar 2003-2004" vervangen door: het studiejaar 2003-2004.

X

In artikel 17a.12 wordt "De bacheloropleidingen" vervangen door: Aan de bacheloropleidingen, en wordt "opgenomen en zijn geaccrediteerd" vervangen door: opgenomen, is accreditatie verbonden.

Y

Na artikel 17a.15 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 17a.15a. Overgangsrecht accreditatieplicht voor internationale opleidingen

1. Aan de door Onze minister aan te wijzen masteropleidingen, bedoeld in artikel 7.3b, verbonden aan de hieronder vermelde instellingen, is accreditatie verbonden tot en met 31 december 2005:

- a. International Institute for Infrastructural Hydraulic and Environmental Engineering te Delft,
 - b. Institute for Housing and Urban Development Studies te Rotterdam,
 - c. Internationaal Instituut voor Lucht- en Ruimtekaartering en Aardkunde te Enschede,
 - d. Maastricht School of Management te Maastricht, en
 - e. Internationaal Instituut voor Sociale Studiën te 's-Gravenhage.
2. Artikel 17a.4, eerste, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Z

Na artikel 17a.16 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 17a.16a. Overgangsrecht graadverlening aan afgestudeerden van internationale opleidingen

1. Onverminderd artikel 7.10a, derde lid, kan het bestuur van de rechtspersoon die een masteropleiding in het wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 17a.15a, eerste lid, verzorgt, afhankelijk van het vakgebied waarin het afsluitend examen van die masteropleiding is afgelegd, aan de verleende graad toevoegen "of Arts" dan wel "of Science".
2. Artikel 7.19a is van overeenkomstige toepassing.

AA

Na hoofdstuk 17e wordt een nieuw hoofdstuk ingevoegd met als opschrift:

Hoofdstuk 18. Overgangs- en invoeringsbepalingen wijzigingswetten vanaf 2002.

BB

1. In hoofdstuk 18 wordt een titel 1 ingevoegd, gelijkkluidend aan titel 1 van hoofdstuk 17. Het opschrift van die titel komt te luiden: Titel 1. Wet van 6 juni 2002 (Stb. 302).
2. In hoofdstuk 18 wordt een titel 2 ingevoegd, gelijkkluidend aan titel 1 van

hoofdstuk 17a. Het opschrift van die titel komt te luiden: Titel 2. Wet van 6 juni 2002 (Stb. 303).

3. In hoofdstuk 18 wordt een titel 3 ingevoegd, gelijkkluidend aan hoofdstuk 17b. Het opschrift komt te luiden: Titel 3. Wet van 12 september 2002 (Stb. 493).

4. In hoofdstuk 18 wordt een titel 4 ingevoegd, gelijkkluidend aan hoofdstuk 17c. Het opschrift komt te luiden: Titel 4. Wet van 30 januari 2003 (Stb. 70).

5. In hoofdstuk 18 wordt een titel 5 ingevoegd, gelijkkluidend aan hoofdstuk 17d. Het opschrift komt te luiden: Titel 5. Wet van 3 april 2003 (Stb. 188).

6. In hoofdstuk 18 wordt een titel 6 ingevoegd, gelijkkluidend aan hoofdstuk 17e. Het opschrift komt te luiden: Titel 6. Wet van .. juli 2003 (Stb. ...).

7. De artikelen van de titels 1 tot en met 6 van hoofdstuk 18 worden vernummerd overeenkomstig de in de bijlage bij deze wet opgenomen transponeringstabel. De in die titels voorkomende aanhalingen worden gewijzigd overeenkomstig de transponeringstabel, bedoeld in de eerste volzin.

CC

1. Na hoofdstuk 18 wordt een nieuw hoofdstuk ingevoegd met als opschrift: Hoofdstuk 19. Slotbepalingen.

2. In dat hoofdstuk worden drie artikelen ingevoegd, gelijkkluidend aan de artikelen 16.84, 16.85 en 16.86. Die artikelen worden vernummerd tot de artikelen 19.1, 19.2 en 19.3.

DD

De hoofdstukken 17 en 17a tot en met 17e vervallen.

EE

De inhoudsopgave wordt als volgt gewijzigd:

1. Na het opschrift van artikel 17.15 wordt ingevoegd:

Artikel 17a.15a. Overgangsrecht accreditatieplicht voor internationale opleidingen.

2. Na het opschrift van artikel 17.16 wordt ingevoegd:

Artikel 17a.16a. Overgangsrecht graadverlening aan afgestudeerden van internationale opleidingen.

Artikel 5.3

In artikel 3, zesde lid, van de **Wet op het primair onderwijs** wordt "126 studiepunten" telkens vervangen door: 180 studiepunten, en wordt "ten minste 116" vervangen door: ten minste 166.

Artikel 5.4

In de **Wet op het voortgezet onderwijs** worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

In artikel 33, negende lid, wordt "126 studiepunten" telkens vervangen door: 180 studiepunten, en wordt "ten minste 116" vervangen door: ten minste 166.

B

In artikel 126, achtste lid, wordt "126 studiepunten" telkens vervangen door: 180 studiepunten, en wordt "ten minste 116" vervangen door: ten minste 166.

Artikel 5.5

In de **Wet studiefinanciering 2000** worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Artikel 5.6, vijfde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt "een opleiding godgeleerdheid" vervangen door: een opleiding of het geheel van een bacheloropleiding en een masteropleiding in de godgeleerdheid.
2. In onderdeel b wordt "een opleiding met een studielast" vervangen door: een opleiding of het geheel van een bacheloropleiding en een masteropleiding met een gezamenlijke studielast.

B

Artikel 5.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van de aanhef van het tweede lid vervalt de dubbele punt.
2. In het tweede lid, onderdeel a, vervallen de aanduidingen "a." en ", of".
3. Het tweede lid, onderdeel b, vervalt.
4. Na het tweede lid wordt een derde lid toegevoegd, luidende:
3. Indien een student een aanvraag als bedoeld in artikel 5.7, vierde lid, heeft ingediend, wordt het aantal maanden, bedoeld in het eerste lid, van de aan hem toegekende prestatiebeurs omgezet in een gift.

C

Artikel 10.5, vierde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt "een opleiding godgeleerdheid" vervangen door: een opleiding of het geheel van een bacheloropleiding en een masteropleiding in de godgeleerdheid.
2. In onderdeel b wordt "een opleiding van 360 studiepunten" vervangen door: een opleiding of het geheel van een bacheloropleiding en een masteropleiding met een gezamenlijke studielast.

Artikel 5.6

Indien artikel IV van de **wet van 2 november 1994**, houdende wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en enkele andere wetten, houdende verbeteringen en aanvullingen van overwegend technische aard (Stb. 803) in werking is getreden voordat de onderhavige wet in werking treedt, komt artikel 3.1 te luiden:

Artikel 1

In de **Advocatenwet** worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Artikel 2, eerste lid, eerste volzin, komt te luiden:

leder is bevoegd aan de voorzitter van de rechtbank schriftelijk inschrijving als advocaat te verzoeken:

- a. aan wie door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of
- b. die aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het doctoraat in de rechtsgeleerdheid of het recht om de titel meester te voeren heeft verkregen.

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de beroepsvereisten. Eveneens is bevoegd inschrijving te verzoeken degene die in het bezit is van een ten aanzien van het beroep van advocaat afgegeven EG-verklaring als bedoeld in de Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's dan wel in de Algemene wet erkenning EG-beroepsopleidingen.

B

Artikel 62, eerste lid, eerste volzin, komt te luiden::

Ieder is bevoegd aan de voorzitter van de rechtbank schriftelijk inschrijving als procureur te verzoeken:

- a. aan wie door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of
- b. die aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het doctoraat in de rechtsgeleerdheid of het recht om de titel meester te voeren heeft verkregen.

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de beroepsvereisten. Eveneens is bevoegd inschrijving te verzoeken degene die in het bezit is van een ten aanzien van het beroep van procureur afgegeven EG-verklaring als bedoeld in de Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's dan wel in de Algemene wet erkenning EG-beroepsopleidingen.

Artikel 5.7

Indien artikel IV van de **wet van 2 november 1994**, houdende wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en enkele andere wetten, houdende verbeteringen en aanvullingen van overwegend technische aard (Stb. 803) op het tijdstip van inwerkingtreding van de onderhavige wet nog niet in werking is getreden, komt dat artikel te luiden:

ARTIKEL IV

In de **Advocatenwet** worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Artikel 2, eerste lid, eerste volzin, komt te luiden:

leder is bevoegd aan de voorzitter van de rechtbank schriftelijk inschrijving als advocaat te verzoeken:

- a. aan wie door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of
- b. die aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het doctoraat in de rechtsgeleerdheid of het recht om de titel meester te voeren heeft verkregen.

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de beroepsvereisten. Eveneens is bevoegd inschrijving te verzoeken degene die in het bezit is van een ten aanzien van het beroep van advocaat afgegeven EG-verklaring als bedoeld in de Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's dan wel in de Algemene wet erkenning EG-beroepsopleidingen.

B

Artikel 62, eerste lid, eerste volzin, komt te luiden:

leder is bevoegd aan de voorzitter van de rechtbank schriftelijk inschrijving als procureur te verzoeken:

- a. aan wie door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of
- b. die aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het doctoraat in de rechtsgeleerdheid of het recht om de titel meester te voeren heeft verkregen.

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de beroepsvereisten. Eveneens is bevoegd inschrijving te verzoeken degene die in het bezit is van een ten aanzien van het beroep van procureur afgegeven EG-verklaring als bedoeld in de Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's dan wel in de Algemene wet erkenning EG-beroepsopleidingen.

Artikel 5.8

Artikel VI van de **wet van 2 november 1994**, houdende wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en enkele andere wetten, houdende verbeteringen en aanvullingen van overwegend technische aard (Stb. 803) vervalt.

Artikel 5.9

Indien artikel VII van de **wet van 2 november 1994**, houdende wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en enkele andere wetten, houdende verbeteringen en aanvullingen van overwegend technische aard (Stb. 803) op het tijdstip van inwerkingtreding van de onderhavige wet nog niet in werking is getreden, vervalt dat artikel.

HOOFDSTUK 6. MINISTERIE VAN VERKEER EN WATERSTAAT

Artikel 6.1

In de **Loodsenwet** worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Artikel 29, derde lid, komt te luiden:

3. Het tuchtcollege loodsen bestaat uit een voorzitter en vier registerloodsen. Tot voorzitter kan worden benoemd degene:

- a. aan wie op grond van het afsluitend examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs door een universiteit dan wel de Open Universiteit, waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of
- b. die op grond van het afsluitend examen van een opleiding op het gebied van het recht aan een universiteit dan wel de Open Universiteit, waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het recht heeft verkregen om de titel meester te voeren.

B

Artikel 30, vierde lid, komt te luiden:

4. Het tuchtcollege loodsen heeft een secretaris en zo nodig een plaatsvervangend secretaris:

- a. aan wie op grond van een afsluitend examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs door een universiteit dan wel de Open Universiteit, waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend, of
- b. die op grond van het afsluitend examen van een opleiding op het gebied van het recht aan een universiteit dan wel de Open Universiteit, waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het recht heeft verkregen om de titel meester te voeren.

Zij worden door Onze Minister en Onze Minister van Justitie benoemd, geschorst en ontslagen.

HOOFDSTUK 7. MINISTERIE VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER

Artikel 7.1

Artikel 6, tweede lid, van de **Kadasterwet** komt te luiden:

2. Tot bewaarder kunnen uitsluitend worden benoemd zij:

- a. aan wie op grond van het met goed gevolg afleggen van het afsluitend examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs door een universiteit of de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht is verleend;
- b. die op grond van het met goed gevolg afleggen van het afsluitend examen van een opleiding op het gebied van het recht aan een universiteit of wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het recht om de titel meester te voeren, hebben verkregen;
- c. die een door het bestuur van de Dienst voldoende verklaarde opleiding van gelijkwaardige aard hebben, of
- d. die in het bezit zijn van een ten aanzien van het beroep van bewaarder afgegeven EG-verklaring als bedoeld in de Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's of in de Algemene wet erkenning EG-beroepsopleidingen.

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de beroepsvereisten, bedoeld in de onderdelen a en b.

Artikel 7.2

Indien de **Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte** in werking is getreden, komt artikel 23, tweede lid, van die wet te luiden:

2. De voorzitter moet:

- a. op grond van het afleggen van een examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht zijn verleend,

- b. op grond van het afleggen van een examen van een opleiding aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het recht om de titel meester te voeren hebben verkregen, of
- c. blij hebben gegeven op andere wijze de voor de betrekking van voorzitter benodigde kennis te hebben verworven.

Artikel 7.3

Artikel 5, tweede lid, van de **Wet op de huurcommissies** komt te luiden:

2. De voorzitter moet

- a. op grond van het afleggen van een examen van een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs door een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en tevens de graad Master op het gebied van het recht zijn verleend,
- b. op grond van het afleggen van een examen van een opleiding aan een universiteit dan wel de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het recht om de titel meester te voeren hebben verkregen, of
- c. blij hebben gegeven op andere wijze de voor de betrekking van voorzitter benodigde kennis te hebben verworven.

HOOFDSTUK 8. SLOTBEPALINGEN

Artikel 8.1

De tekst van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek wordt in het Staatsblad geplaatst.

Artikel 8.2

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip en kan voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan terugwerken tot en met een in dat besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 8.3

Deze wet wordt aangehaald als: Aanpassingswet invoering bachelor-masterstructuur.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Bijlage bij de Aanpassingswet invoering bachelor-masterstructuur

Transponeringstabel

artikel 17.1	artikel 18.1
artikel 17.2	(vervallen)
artikel 17.3	artikel 18.2
artikel 17.4	artikel 18.3
artikel 17.5	(vervallen)
artikel 17.6	artikel 18.4
artikel 17.7	artikel 18.5
artikel 17a.1	artikel 18.6
artikel 17a.2	artikel 18.7
artikel 17a.2a	artikel 18.8
artikel 17a.2b	artikel 18.9
artikel 17a.2c	artikel 18.10
artikel 17a.3	artikel 18.11
artikel 17a.4	artikel 18.12
artikel 17a.5	artikel 18.13
artikel 17a.6	artikel 18.14
artikel 17a.7	artikel 18.15
artikel 17a.7a	artikel 18.16
artikel 17a.8	artikel 18.17
artikel 17a.9	artikel 18.18
artikel 17a.10	artikel 18.19
artikel 17a.10a	artikel 18.20
artikel 17a.10b	artikel 18.21
artikel 17a.11	artikel 18.22
artikel 17a.11a	artikel 18.23
artikel 17a.11b	artikel 18.24

artikel 17a.11c	artikel 18.25
artikel 17a.11d	artikel 18.26
artikel 17a.12	artikel 18.27
artikel 17a.13	artikel 18.28
artikel 17a.14	artikel 18.29
artikel 17a.15	artikel 18.30
artikel 17a.15a	artikel 18.31
artikel 17a.16	artikel 18.32
artikel 17a.16a	artikel 18.33
artikel 17a.17	artikel 18.34
artikel 17a.18	artikel 18.35
artikel 17a.19	artikel 18.36
artikel 17a.20	artikel 18.37
artikel 17a.21	artikel 18.38
artikel 17a.22	artikel 18.39
artikel 17a.23	artikel 18.40
artikel 17a.24	artikel 18.41
artikel 17a.25	artikel 18.42
artikel 17b.1	artikel 18.43
artikel 17c.1	artikel 18.44
artikel 17c.2	artikel 18.45
artikel 17d.1	artikel 18.46
artikel 17e.1	artikel 18.47
artikel 17e.2	artikel 18.48
artikel 17e.3	artikel 18.49
artikel 17e.4	artikel 18.50.

Ons bekend,

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemeen

Paragraaf 1. Inleiding

Met ingang van 1 september 2002 is de bachelor-masterstructuur in het hoger onderwijs ingevoerd. Dit brengt onder meer mee dat een aantal wetten waarin vereisten voor de toegang tot bepaalde beroepen zijn vastgelegd, moet worden gewijzigd. Daartoe strekt dit wetsvoorstel in de eerste plaats.

Voorts zijn in dit wetsvoorstel wijzigingen in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en enkele andere onderwijswetten opgenomen. De wijzigingen in de WHW kunnen worden gezien als bezembepalingen van de wet van 6 juni 2002, Stb. 303 (invoering bachelor-masterstructuur). Na de totstandkoming van genoemde wet is gebleken dat er in een aantal gevallen nog wijzigingen en aanvullingen nodig zijn; deze zijn voornamelijk technisch van aard. De wijziging van de andere onderwijswetten hangt eveneens samen met de invoering van de bachelor-masterstructuur.

Ik onderteken deze memorie van toelichting mede namens de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Paragraaf 2. Toelating tot juridische beroepen

Voor toelating tot een aantal juridische beroepen zijn in de wet of bij algemene maatregel van bestuur eisen geformuleerd waaraan een (toekomstige) beroepsbeoefenaar moet voldoen. Van belang is immers dat degenen die willen toetreden tot een beroep waarvoor beroepsvereisten gelden, bijvoorbeeld tot de rechterlijke macht of het notariaat, een zodanige kennis van het recht hebben verworven dat verwacht mag worden dat zij hun functie naar behoren kunnen vervullen. De kwaliteit van dergelijke beroepsbeoefenaars dient te worden gewaarborgd.

Thans geldt nog als wettelijke vereiste dat op grond van een juridische universitaire opleiding het recht om de titel meester te voeren, is verkregen. De bepalingen van

de verschillende wetten waarin dit is neergelegd, dienen nog te worden aangepast in verband met de invoering van de bachelor-masterstructuur.

Zoals de Raad van State in zijn advies heeft aangegeven, is ervoor gekozen om de bepalingen in die zin technisch aan te passen dat de voorgestelde bepalingen geen wijzigingen beogen aan te brengen in het niveau waarover de toekomstige beroepsbeoefenaar dient te beschikken ten opzichte van het kennisniveau dat is verkregen met het behalen van de titel meester in de rechten. Daarmee wordt in ieder geval de kwaliteit van degenen die een juridisch beroep uitoefenen op het niveau als thans het geval is, gewaarborgd.

In de algemene evaluatie van de invoering van de bachelor-masterstructuur, zoals neergelegd in artikel 17a.25 van de wet, zal een beoordeling van het gehele complex van juridische beroepsvereisten worden ingebracht. Daarbij zullen de regeling van de vereisten voor toelating tot de juridische beroepen in het licht van de bachelor-masterstructuur en de nadere beroepsvereisten per beroepsgroep in onderling verband worden gezien. Omdat hiervoor geruime tijd van monitoring noodzakelijk is, zal op relatief korte termijn een werkgroep worden ingesteld die met deze taak zal worden belast. In de werkgroep zullen in elk geval vertegenwoordigers van de Ministeries van Justitie, van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en van Algemene Zaken, de betrokken juridische beroepsgroepen en het onderwijsveld zitting hebben.

Paragraaf 3. Indeling van het wetsvoorstel

De te wijzigen wetten zijn gerangschikt naar het eerst verantwoordelijke ministerie. Voor elk ministerie is een afzonderlijk hoofdstuk opgenomen, waarbij voor de volgorde van de departementen is uitgegaan van de benaming daarvan (alfabetische rangschikking). Daarnaast bevat het wetsvoorstel nog een hoofdstuk betreffende slotbepalingen.

Elk 'departementaal' hoofdstuk is verdeeld in artikelen waarbij een artikel steeds één wet betreft. Ook hier geldt dat de benaming daarvan bepalend is voor de volgorde van de artikelen.

Paragraaf 4. Opleiding in het wetenschappelijk onderwijs

In een aantal wetten is er sprake van dat degene aan wie de Bachelor- en Mastergraad op het gebied van het recht is verleend of die het recht heeft de titel meester te voeren, een examen moet hebben afgelegd van een opleiding *in het wetenschappelijk onderwijs*. Dit is thans nog een tautologie, omdat deze graden of dit recht niet anders dan in het wetenschappelijk onderwijs kunnen worden verkregen. Echter, binnen afzienbare termijn zullen universiteiten ook Bachelors en Masters op het gebied van het recht op hbo-niveau kunnen gaan opleiden; immers na de inwerkingtreding van artikel III, onderdeel Aa, van de wet van 6 juni 2002 (Stb. 303) die per 1 september 2004 is voorzien, kunnen universiteiten tevens hbo-opleidingen en hogescholen tevens wo-opleidingen verzorgen. Voor de functies waarvan in de hier aan de orde zijnde wetten sprake is, is een opleiding op wo-niveau vereist. Daartoe strekt de toevoeging *in het wetenschappelijk onderwijs*.

Paragraaf 5. Financiële gevolgen

Aan dit wetsvoorstel zijn geen financiële gevolgen verbonden.

II. Artikelsgewijs

Hoofdstuk 5. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Artikelen 5.1, 5.3 en 5.4 (Wet op de expertisecentra, Wet op het primair onderwijs en Wet op het voortgezet onderwijs)

In de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs is bepaald dat studenten die een duale opleiding volgen, aan een school benoembaar zijn tot leraar, mits zij een bepaald aantal studiepunten hebben behaald. Ten gevolge van de aanvaarding van amendement 28 024, nr. 54 - waarin het Nederlandse studiepuntensysteem en het European Credit Transfer System op elkaar zijn afgestemd - zijn de aantallen studiepunten in die wetten met 1,43 vermenigvuldigd.

Artikel 5.2 (Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

Onderdelen A en I (artikelen 2.3 en 6.2)

Artikel 6.2 is bij amendement in het wetsvoorstel Invoering van accreditatie in het hoger onderwijs (Kamerstukken II 2000/01, 27 290, nr. 2) ingevoegd. Zonder de inhoud van dat artikel te wijzigen wordt een redactionele aanpassing voorgesteld. Het gaat om de verplaatsing van het voorschrift dat algemene voornemens ten aanzien van beleidsregels over de beoordeling van de doelmatigheid van nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs- en onderzoekplan (HOOP) moeten worden opgenomen. Het voorschrift komt in artikel 6.2, vierde lid, tweede volzin, te vervallen en wordt opgenomen in artikel 2.3, derde lid. Door deze wijziging staan alle onderwerpen die in het HOOP moeten worden behandeld, in hetzelfde artikel.

Onderdeel B (artikel 2.5)

Door de onderhavige wijziging wordt een nieuw lid 1a ingevoegd. Deze bepaling geeft de situaties weer waarin de rijksbijdrage wordt berekend op de grondslag van een bijzondere berekeningswijze.

Onderdeel a van lid 1a is een reeds bestaande grondslag om de rijksbijdrage op de grond van een bijzondere berekeningswijze toe te passen. Aangezien in lid 1a alle gronden voor het toepassen van een bijzondere berekeningswijze zijn samengevoegd, is de berekeningsgrond van het onderwijs voor het beroep van leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad verplaatst van het eerste lid naar onderdeel a van lid 1a.

In onderdeel b van lid 1a is een wettelijke grondslag opgenomen om de bekostiging te regelen zoals deze voortvloeit uit het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap van België inzake de transnationale Universiteit Limburg (Trb. 2001, 38). In de nota van toelichting bij het besluit van 3 oktober 2002 tot wijziging van het Bekostigingsbesluit WHW in verband met onder meer wijzigingen van de bekostiging van universiteiten met ingang van 2002 (Stb. 2002, 521) is het voornemen opgenomen dat zo spoedig mogelijk een wijziging van de WHW bevorderd zou worden ten einde een permanente grondslag te verwezenlijken voor de wijze van bekostiging van de transnationale Universiteit

Limburg via de openbare universiteit te Maastricht. Door het opnemen van lid 1a in artikel 2.5 wordt die toezegging nagekomen.

Onderdeel C (artikel 2.6)

De wijziging van artikel 2.6, tweede lid, laatste volzin, brengt tot uitdrukking dat het criterium dat in deze bepaling is opgenomen alleen betrekking heeft op de bekostiging van de universiteiten, voorzover het betreft het onderwijs gericht op het beroep van leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad. De aanpassing in artikel 2.5, eerste lid, maakt dit noodzakelijk. Van de gelegenheid wordt gebruikgemaakt om ook het opschrift van artikel 2.6 aan te passen.

Onderdeel D (artikel 5a.3)

Dit onderdeel betreft een technische aanpassing van de wijze waarop de vertegenwoordigers namens de beroepsgroep worden aangeduid. De aanduiding in artikel 5a.3, tweede lid, is in overeenstemming gebracht met de wijze waarop die vertegenwoordigers in de artikelen 4.3, 4.5, vijfde lid, en 5a.8, vierde lid, worden genoemd.

Onderdeel E (artikel 5a.8)

Dit onderdeel is een redactionele verduidelijking.

Onderdeel F (artikel 5a.9)

Artikel 5a.9, vierde lid, wordt door deze wijziging redactioneel verbeterd.

Onderdeel G (artikel 5a.11)

Aangezien artikel 7.31 door de wet van 6 juni 2002 inzake de invoering van de bachelor-masterstructuur een totaal andere inhoud heeft gekregen, moet de verwijzing naar artikel 7.31 in artikel 5a.11, achtste lid, komen te vervallen. Door het vervallen van de verwijzing naar artikel 7.31 is de voorwaarde van bekostigde instellingen eveneens overbodig geworden, aangezien de artikelen 7.53 en 7.56 alleen op bekostigde instellingen betrekking hebben.

Onderdeel H (artikel 5a.12)

De verwijzingen in artikel 5a.12 naar artikel 5a.9, zesde lid, zijn vervangen door de verwijzingen naar de juiste artikelen, zoals blijktens de context van het artikel was bedoeld.

Onderdeel J (artikel 6.5)

In artikel I, onderdeel I, van de wet van 6 juni 2002 (Stb. 302) ontbreekt de wijziging zoals voorgesteld in artikel I, onderdeel E, van de wet van 6 juni 2002 (Stb. 303). Voorgesteld wordt bedoelde wijziging alsnog in de WHW op te nemen, nadat eerstgenoemde wetswijziging in werking is getreden.

Onderdeel K (artikel 6.6)

Deze wijziging is technisch van aard en strekt er toe het eerste en tweede lid in de juiste volgorde te plaatsen.

Onderdeel L (artikel 7.4)

De studielast van een opleiding en van de daarvan deel uitmakende onderwijseenheden wordt op grond van de vierde volzin van artikel 7.4, eerste lid, uitgedrukt in gehele studiepunten. Dit is overeenkomstig het zogenaamde European Credit Transfer System (ECTS) dat overigens het gebruik van decimalen niet uitsluit. Het gebruik van decimalen kan een voordeel zijn bij uitwisseling met sommige instellingen. Verder kan het roostertechnisch wenselijk zijn halve studiepunten toe te kennen; bijvoorbeeld 60 studiepunten verdeeld over acht onderwijseenheden met een gelijke studielast levert 7,5 studiepunten per onderwijseenheid op. De bedoeling is echter dat de studielast in de regel in hele studiepunten wordt uitgedrukt.

Voorgesteld wordt derhalve de vierde volzin van het eerste lid te schrappen. Deze wijziging zal terugwerken tot en met 1 september 2002 om zo een spoedige aanpassing van de onderwijs- en examenregelingen mogelijk te maken voor die instellingen die dat willen.

Het gaat hier overigens om de structurele situatie voor de bachelor- en masteropleidingen. Voor de periode tot september 2004 waarin de onderwijs- en examenregelingen nog niet aangepast hoeven te zijn, was al een aparte overgangsregeling getroffen, zodanig dat oude studiepunten vermenigvuldigd worden met een omre-

kenfactor. In die situatie wordt rekenkundig afgerond op een decimaal achter de komma. Voor de opleidingen in afbouw blijven oude studiepunten gelden.

Onderdeel M (artikel 7.4a)

Het eerste lid van dit onderdeel herstelt een omissie. De in de tweede volzin van artikel 7.4a, eerste lid, genoemde studielast is nog niet in overeenstemming gebracht met het nieuwe studiepuntenstelsel dat is gebaseerd op het zogenaamde European Credit Transfer System.

In artikel 7.4, zesde lid, zoals die bepaling per 31 augustus 2002 luidde, worden opleidingen met een studielast van 210 studiepunten waarvoor 5 jaar aanspraak op prestatiebeurs bestaat, bij naam genoemd. Mede vanwege de gedetailleerdheid van die bepaling is in de wetgeving inzake de invoering van de bachelor-masterstructuur geregeld dat die verlenging van de aanspraak op prestatiebeurs (2 jaar voor de masteropleidingen in plaats van 1 jaar) met ingang van 1 september 2002 zal geschieden bij algemene maatregel van bestuur. De toekenning van dat extra jaar prestatiebeurs kan niet aan alle opleidingen worden toegekend: dit is in het nieuwe artikel 7.4a, vijfde lid, beperkt tot de in de algemene maatregel van bestuur genoemde opleidingen op het gebied van techniek, natuur, gezondheidszorg, en landbouw en natuurlijke omgeving.

Voor opleidingen uit andere sectoren is het thans niet mogelijk deze in de algemene maatregel van bestuur op grond van genoemd artikellid te vermelden. Hieraan kan behoefte zijn. De studielast van de masterfase is een belangrijk discussiepunt in het debat over de invoering van de bachelor-masterstructuur. Eventuele besluitvorming over verhoging van de wettelijke studielast vindt plaats na beoordeling door het accreditatieorgaan. Op basis van de huidige wet moet na een eventuele positieve uitspraak van het accreditatieorgaan over de noodzaak van verhoging van de studielast een nieuw wetgevingstraject worden gestart om de studielastbepalingen aan te passen. Het proces kan echter aanzienlijk worden versneld, als in de nieuwe studielastbepaling ruimte wordt geboden voor een snellere procedure, vergelijkbaar met de procedure die al in de wet is opgenomen voor masteropleidingen op het gebied van techniek, natuur, gezondheidszorg, en landbouw en natuurlijke omgeving. Daartoe strekt het tweede lid van onderdeel M.

Onderdeel N (artikel 7.10a)

Het eerste lid van dit onderdeel is een wijziging van redactionele aard. De schrijfwijze van de toevoegingen "of arts" en "of science" wordt aangepast aan de Angelsaksische terminologie.

Aan de afsluiting van een wetenschappelijke opleiding is een Mastergraad verbonden, waarbij in de naam de toevoeging 'of Arts' dan wel 'of Science' kan worden gehanteerd. Op deze wijze wordt het binaire onderscheid in de naamgeving van de graden tot uitdrukking gebracht. Het is mogelijk dat voor bepaalde opleidingen internationaal andere toevoegingen gangbaar zijn. Dit zou kunnen gelden voor juridische opleidingen in het wetenschappelijk onderwijs, maar mogelijk ook voor andere opleidingen. In het onderhavige voorstel is erin voorzien om bij ministeriële regeling, in plaats van de toevoegingen of Arts' en 'of Science', andere toevoegingen voor wo-opleidingen mogelijk te maken. Redenen om daartoe over te gaan moeten gelegen zijn in de internationale herkenbaarheid en moeten gedragen worden door de (internationale) beroepsgroepen of door de desbetreffende opleidingen. In de voorbereiding van de ministersconferentie in Berlijn (18 en 19 september 2003) zal de internationale afstemming van de graden een belangrijk aandachtspunt zijn.

Onderdeel O (artikel 7.13)

Deze wijziging betreft het herstel van een omissie. Artikel 7.13, derde lid, bevat thans twee maal de zinsnede "als bedoeld in".

Onderdelen P en Q (artikelen 7.19a en 7.22)

Naar is gebleken, is verzuimd in de artikelen 7.19a en 7.22 een voorziening te treffen voor de aanduiding van de graden Bachelor, Master en Doctor. Daaraan is behoefte om te bewerkstelligen dat er een zekere mate van uniformiteit ten aanzien van aanduidingen van graden in de praktijk zal bestaan. De onderdelen P en Q strekken er toe deze omissie te herstellen.

Onderdelen R en S (artikelen 7.34 en 7.36)

Door de wet van 6 juni 2002 (Stb. 303) is aan artikel 7.34 een vijfde lid toegevoegd, terwijl het artikel geen vierde lid omvat. De onderdelen R en S voorzien in de nodige technische aanpassingen in de artikelen 7.34 en 7.36.

Onderdeel T (artikel 7.61)

In artikel 7.61, eerste lid, onder b, staat ten onrechte nog een verwijzing naar de inmiddels ingetrokken artikelen 7.9ba en 7.9bb. Intrekking van die artikelen vond plaats bij de Wet studiefinanciering 2000.

Onderdeel U (artikel 15.1)

In artikel 15.1 is de verwijzing naar de Wet op het onderwijstoezicht niet geheel juist geformuleerd. De bedoeling was te verwijzen naar de bevoegdheden, bedoeld in artikel 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht. Een dergelijke verwijzing is overeenkomstig soortgelijke bepalingen in andere wetten die door de Wet op het onderwijstoezicht zijn gewijzigd (zie de artikelen 21 tot en met 24 van die wet).

Onderdeel V (artikel 16.8)

Door deze wijziging wordt een omissie hersteld. In artikel 16.8, eerste lid, wordt de toegang tot de promotie bij het Instituut of Sociale Studieën geregeld. Bij de aanpassing van dit artikel aan de invoering van de bachelor-masterstructuur zijn wel degenen genoemd aan wie op grond van artikel 7.10a, eerste en tweede lid, de Mastergraad wordt verleend, maar zijn degenen aan wie die graad op grond van artikel 7.10a, derde lid, wordt verleend ten onrechte weggevallen.

Onderdeel X (artikel 17a.12)

Deze wijziging is van redactionele aard. De in artikel 17a.12 gehanteerde terminologie ("is geaccrediteerd") is aangepast aan de terminologie van de wet van 6 juni 2002 (Stb. 302) betreffende de invoering van accreditatie.

Onderdeel Y (artikel 17a.15a)

Tijdens de schriftelijke behandeling van het wetsvoorstel Invoering van de bachelor-masterstructuur is de positie van de zogenoemde internationale opleidingen binnen

het bestel van het hoger onderwijs uitgebreid aan de orde geweest. Ook tijdens de gezamenlijke plenaire behandeling van de wetsvoorstellen Invoering van accreditatie en Invoering van de bachelor-masterstructuur in de Eerste Kamer zijn hierover van de zijde van verschillende fracties vragen gesteld, en met name over de accreditatie van rechtswege van die opleidingen.

In het kader van de afspraken die de overheid met de instellingen voor internationaal onderwijs heeft gemaakt, is er in 1996 bij elk van de instellingen een visitatie uitgevoerd (Review International Education in the Netherlands, May 1997). De afspraken hielden eveneens in dat de Inspectie van het Onderwijs circa twee jaar na publicatie van het visitatierapport een evaluatie uitvoert van de maatregelen die de instellingen hebben genomen naar aanleiding van de bevindingen van de visitatiecommissie. Dit plaatst de MSc- en MA-programma's van de instellingen voor internationaal onderwijs in een positie die vergelijkbaar is met die van de opleidingen in het wetenschappelijk onderwijs die op basis van artikel 17a.13 van rechtswege geaccrediteerd zijn tot en met 31 december 2005.

De opleidingen aan de instellingen voor internationaal onderwijs zijn als postinitieel te karakteriseren. Het onderwijs van de internationale opleidingen valt niet binnen het initiële onderwijs dat wordt verzorgd door bekostigde en aangewezen instellingen voor hoger onderwijs. Deze opleidingen worden in de systematiek van de WHW dan ook tot het postinitieel onderwijs gerekend. Dat betekent dat de opleidingen worden geaccrediteerd als postinitieële opleidingen. De opleidingen, verzorgd door de instituten voor internationaal onderwijs, zullen door de minister als zodanig worden aangewezen. Daaraan is van rechtswege accreditatie verbonden tot en met 31 december 2005. Aan deze bepaling zal terugwerkende kracht tot en met 1 september 2002 worden verleend.

Onderdeel Z (artikel 17a.16a)

Traditioneel verlenen de instellingen voor internationaal onderwijs de graden Master of Arts en Master of Science aan de afgestudeerden van hun opleidingen. Zonder nadere voorziening zouden deze instellingen na inwerkingtreding van artikel 17a.15a uitsluitend de graad Master kunnen verlenen. Gelet op de gegroeide praktijk wordt voorgesteld deze instellingen in het kader van het overgangsrecht de bevoegdheid toe te kennen aan de Mastergraad de aanduidingen "of Arts" dan wel

“of Science” toe te voegen; deze aanduidingen zijn op grond van de huidige wetgeving (artikel 7.10a, eerste lid) gereserveerd voor initiële opleidingen in het wetenschappelijk onderwijs. De bevoegdheid tot het verlenen van deze graden vervalt met ingang van 1 januari 2006, gelijk met het overgangsrecht inzake de accreditatie door een koppeling met artikel 17a.15a.

Voor de langere termijn zal de naamgeving van graden internationaal aan de orde gesteld worden; zie de toelichting bij artikel 5.2, onderdeel N. Daarbij zal ook een transparante en herkenbare naamgeving van de door de instellingen voor internationaal onderwijs af te geven graden worden betrokken.

Onderdelen AA t/m DD (hoofdstukken 17, 17a t/m 17e en 18)

In het voorstel van wet tot wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, gericht op vermindering en vereenvoudiging van regelgeving en op verdere zelfregulering in het hoger onderwijs (Kamerstukken II vergaderjaar 2000-2001, 27 848, nr. 2) - nader te noemen het wetsvoorstel Deregulering hoger onderwijs - is voorgesteld de nog van kracht zijnde invoerings- en overgangsbepalingen van de wetten tot wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek op te nemen in een nieuw hoofdstuk 17. Het was voorts de bedoeling in geval van nieuwe voorstellen van wet tot wijziging van de WHW de desbetreffende invoerings- en overgangsbepalingen direct in hoofdstuk 17 op te nemen; dat hoofdstuk zou dan een ‘aanbouwhoofdstuk’ worden (Kamerstukken II 2001-2002, 27 848, nr. 3, blz. 93).

Als gevolg van het feit dat genoemd wetsvoorstel controversieel is verklaard en nog niet door de Tweede en Eerste Kamer is behandeld, kon tot nu toe nog geen invulling worden gegeven aan het nieuwe hoofdstuk 17. Wel is in lijn daarmee met betrekking tot de invoerings- en overgangsbepalingen van de wettelijke regeling betreffende de invoering van accreditatie in het hoger onderwijs en die van de wettelijke regeling betreffende de invoering van de bachelor-masterstructuur een specifieke voorziening getroffen: een tweetal nieuwe hoofdstukken (17 en 17a). Om wetgevingstechnische redenen moest op dat moment gekozen worden voor afzonderlijke hoofdstukken; zie in dit verband ook de toelichting op de tweede nota van wijziging bij laatstgenoemd wetsvoorstel (Kamerstukken II, vergaderjaar 2001-2002, 28 024, nr. 9, blz. 16). De wetten tot wijziging van de WHW die na

genoemde wettelijke regelingen tot stand zijn gekomen, voorzien eveneens in een nieuw hoofdstuk van de WHW waarin invoerings- en overgangsbepalingen zijn opgenomen. Als niet op korte termijn op dit punt een andere weg wordt ingeslagen, leidt deze aanpak tot een wildgroei aan nieuwe hoofdstukken in de WHW. Dit is niet gewenst en ook nooit de bedoeling geweest. Daarom wordt bij gelegenheid van dit wetsvoorstel een nieuwe aanpak voorgesteld die aansluit bij de opzet die in het wetsvoorstel Deregulering hoger onderwijs is vormgegeven.

Waar hoofdstuk 17 reeds in gebruik is genomen voor de invoerings- en overgangsbepalingen van de wettelijke regeling betreffende de invoering van accreditatie in het hoger onderwijs, wordt voorgesteld een nieuw hoofdstuk 18 in de WHW op te nemen waarin alle invoerings- en overgangsbepalingen van de wijzigingswetten die sinds september 2002 tot stand zijn gekomen, een plaats kunnen krijgen. Na overheveling van de artikelen 17.1 tot en met 17.7 naar titel 1 van het nieuwe hoofdstuk 18 en intrekking van hoofdstuk 17, is er in de WHW een plaats gereserveerd voor de nog van kracht zijnde invoerings- en overgangsbepalingen van de wijzigingswetten van de WHW die in de periode 1996 tot en met 2000 tot stand zijn gekomen (artikel I, RRRR, van het wetsvoorstel Deregulering hoger onderwijs).

Met deze technische operatie is voor wat betreft 2002, 2003 en volgende jaren uitwerking gegeven aan het in genoemd wetsvoorstel opgenomen voornemen om alle invoerings- en overgangsbepalingen in de WHW zelf op te nemen.

Artikel 5.5 (Wet studiefinanciering 2000)

Onderdelen A en C (artikelen 5.6 en 10.5)

Indien een student een opleiding in de godgeleerdheid of een opleiding gericht op een godsdienstig of levensbeschouwelijk ambt volgt, gelden specifieke studiefinancieringsaanspraken. Door de onderhavige wijziging wordt voorkomen dat er onduidelijkheden optreden over deze aanspraken, indien die opleiding zal worden

verzorgd in een bachelor-masterstructuur. De totale omvang van de studiefinancieringsaanspraken voor een student aan een dergelijke opleiding blijft ongewijzigd.

Onderdeel B (artikel 5.8)

Artikel 5.8, tweede lid, aanhef en onderdeel b, van de Wet studiefinanciering 2000 (WSF 2000) bepaalt op dit moment dat het aantal om te zetten maanden prestatiebeurs standaard met 12 maanden wordt verminderd, indien een student in het wetenschappelijk onderwijs (wo) na het behalen van zijn bachelorgetuigschrift hiervoor een aanvraag bij de Informatie Beheer Groep heeft ingediend.

Echter, indien een student bijvoorbeeld op grond van artikel 5.6 van de WSF 2000 6 jaren aanspraak heeft op prestatiebeurs en hij heeft 5 jaren prestatiebeurs voor zijn wo-bacheloropleiding gebruikt, behoort zijn prestatiebeurs in dat geval niet met 12 maanden te worden verminderd maar met 24 maanden, omdat het de bedoeling is dat het aantal om te zetten maanden gelijk is aan de duur van een opleiding zoals deze in de WHW is aangegeven.

Het voorstel is derhalve om artikel 5.8 van de WSF 2000 zodanig te wijzigen dat, in het geval een student voldoet aan de voorwaarden van artikel 5.7, vierde lid, van de WSF 2000, het aantal om te zetten maanden prestatiebeurs berekend wordt aan de hand van de duur van de wo-bacheloropleiding (36 maanden op grond van artikel 7.4a, eerste lid, van de WHW).

Artikelen 5.6 tot en met 5.9 (overgangsbepalingen ten aanzien van de artikelen 3.1, 3.2 en 7.3)

De artikelen 2 en 62 van de Advocatenwet, 75 van de Pachtwet en 5 van de Wet op de huurcommissies worden op bij koninklijk besluit te bepalen tijdstippen gewijzigd. Dit is bepaald in de artikelen IV, VI, onderscheidenlijk VII van de wet van 2 november 1994 (Stb. 803).

Voor het geval dat artikel IV van laatstgenoemde wet reeds in werking is getreden voordat deze wet in werking treedt, bevat artikel 5.6 de aanpassing van de Advocatenwet. Artikel 5, tweede lid, van de Wet op de huurcommissies behoeft

niet te worden aangepast, omdat artikel 7.3 reeds een tekst bevat die in de pas loopt met die van artikel VII van de wet van 2 november 1994 (Stb. 803).

Artikel 5.7 bevat de bepaling voor het geval dat artikel IV van de wet van 2 november 1994 nog niet in werking is getreden op het tijdstip van de inwerkingtreding van de onderhavige wet.

Artikel 5.8 schrapt het nog niet in werking getreden artikel VI van de wet van 2 november 2003. Nu met het bij het onderhavige voorstel van wet voorgestelde artikel 75 van de Pachtwet het stellen van nadere regels met betrekking tot de beroepsvereisten van secretaris en plaatsvervangend secretaris van de grondkamers niet meer nodig is, kan artikel VI van de wet van 2 november 1994 komen te vervallen.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Artikel 8.1 (tekstplaatsing Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

Zoals reeds aangekondigd aan het slot van de tweede nota van wijziging van het voorstel van wet tot wijziging van onder meer de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en de Wet studiefinanciering 2000 in verband met de invoering van de bachelor-masterstructuur in het hoger onderwijs (Kamerstukken II 2001/02, 28 024, nr. 9), wordt de tekst van de WHW opnieuw in het Staatsblad geplaatst. Sinds de vorige tekstplaatsing, beschikking van 10 januari 2000 (Stb. 11), is die wet zo ingrijpend gewijzigd dat een nieuwe tekstplaatsing uit een oogpunt van kenbaarheid gewenst is.

Artikel 8.2 (inwerkingtreding)

De wet van 6 juni 2002 inzake de invoering van de bachelor-masterstructuur in het hoger onderwijs is in werking getreden op 1 september 2002. Idealiter zou het voorliggende wetsvoorstel ook op die datum in werking moeten zijn getreden. Aangezien de eerste afgestudeerden 'nieuwe stijl' zich pas enige tijd nadien op de

arbeidsmarkt zullen aandienen, is inwerkingtreding een aantal maanden na 1 september 2002 overkomelijk.

Voor enkele wijzigingen van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is het echter noodzakelijk dat deze terugwerken tot het tijdstip van invoering van de bachelor-masterstructuur op 1 september 2002. Artikel 8.2 voorziet in de mogelijkheid daartoe.

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen,

(drs. Annette D.S.M. Nijs, MBA)